

Сурвачка

Сурва, Сурваки, Васильовден или Нова година – това са наименованията на празника, с който отбелязваме края на старата и началото на новата година. Още от древността по традиция на този ден хората молят боговете за здраве и плодородие чрез различни обичаи, запазени и до днес.

Православната църква също отбелязва този ден с празнична литургия в памет на св. Василий Велики, откъдето идва и наименованието на празника **Васильовден**.

Обичаите, свързани с празника, са разнообразни в различните райони на България, но основните са **сурвакането за здраве** и благодатна година и кукерските карнавали за прогонване на злите духове.

Основният обичай е **сурвакането**. Обичаят се състои в обредно обхождане на съседските къщи от квартала, махалата или цялото селище (ако се изпълнява на село) от група сурвакари, които по традиция са малки момчета или ергени. Влизайки по домовете те сурвакат с ръчно изработени сурвачки стопаните на къщата за здраве и късмет, като изричат специални благословии.

Сурвачката е украсена **дрянова клонка**. Смята се, че дрянът е **символ на здравето и плодородието**, тъй като цъфти много рано и не мръзне. Още в студената зима клонките му са отрупани с пъпки. Според поверието това олицетворява младостта и зараждането на живота. Именно заради това се използва дряновото клонче за сурвакане, тъй като най-голямата молитва е в името на плодородната земя.

Клонките на сурвачката се украсяват с усукани разноцветни конци от прежда и вълна, нанизват се пуканки, сушени плодове и зеленчуци, малки кравайчета, платнени панделки и парички. Пуканките олицетворяват зараждането на новия живот, плодовете са символ на плодородието, конците носят здраве, а паричките – благодат в дома.

Ето и едно стихче, с което малките сурвакари да нарекат здраве и плодородие за всички през новата година:

Сурва весела година,
догодина по-весела.
Зелен клас на нива,
червена ябълка в градина,
пълна къща със коприна,
живо-здроаво догодина, до амина!

